

हने सोमस्योज्जितिम् सोमस्तमपनुदत्विति । प्रस्तरहोमे इदमग्नये सोमाय
[सोमाय] देवेभ्य इति । शेषं प्रकृतिवत् । ग्रीष्मे ऋतौ वेणुयवानामिष्टिमेके
समामनन्ति वेणुयवेषु पक्षेषु वेणुयवानुद्धर्तवाऽइति सम्प्रेष्यति तस्या एतदेव
तत्त्वमेषा देवता अग्नेयी मैत्रावरुणी प्राजापत्या वेति । एतत्तत्त्वमेषा देवतेति
श्यामाकेष्टौ यदुक्तम् तस्यादेशः । अत्र देवतान्तरपक्षे आरम्भे वृद्धिश्राद्धान्वारम्भ-
णीये भवतः देवतान्यत्रे कर्मान्यत्रात् सोमदेवतापक्षे तु न भवतः १) । श्या-
माकेष्टिस्तु आपस्तम्बसूत्रे वैतानसूत्रे च ब्रीह्याग्रयणेन समानतत्त्वतयाप्युक्ता-
स्ति ॥ ॥ ६ ॥

इति चतुर्थस्य षष्ठो कण्डिका ॥ ॥

अमावास्यायामग्न्याधेयम् ॥ १ ॥ २) अग्न्याधेयमिति संज्ञा कुरुक्षेत्रे परी-
णाहि स्थलेऽग्न्याधेयमित्यादौ (२४.६.३४) अग्न्यगारकरणादीद्यत्तस्य कर्मसमुदायस्य
संज्ञा मन्थनमात्र[स्य] स्थापनमात्रस्य वा । तत्र चामावास्याशब्देन गौण्या वृ-
त्त्या प्रतिपदुच्यते श्रुतौ तथा दर्शनात् । स योऽमावास्यायामग्नीऽग्नाधत्तऽइति
प्रकृत्य (११.१.१.२) यदहरेवैष न पुरस्तात् पश्चाद्दृश्येत तदहुरपवसेत्तर्हि क्षेप
इमं लोकमागहतीति (३) मुख्यामावास्यायामुपवासं दर्शयति । अत्रोपवासशब्देन य-
मनियमयुक्तावस्थानमुच्यते यदहुरस्य श्वोऽग्न्याधेयः स्याद्विवैवाग्नीयात् (२.१.३.१)
अथ जाग्रति जाग्रति देवा इत्यादिकम् (७) तेनोपवसेत् यमनियमयुक्तो भवेदि-
त्यर्थः । तस्मान्मुख्यामावास्यायामग्न्यगारादि ब्रह्मौदनात्तमुपक्रम्य प्रतिपद्याधानं
कार्यम् । नक्षत्राधानपक्षे तु पूर्वदिने उपक्रमः नक्षत्रदिने मन्थनम् । श्वोऽग्नी-
नाधास्यमान उपवसेत्पूर्वा पौर्णमासीमुत्तराममावास्यां नक्षत्रं वेति ३) शाखान्त-
रम् । अतश्च पौर्णमास्याधाने चतुर्दश्यामुपवासाद्युपक्रमः पौर्णमास्यामग्न्युत्पत्ति-
रिष्टयश्च श्वोऽन्वारम्भणीया पौर्णमासं चेति पूर्वदिने वा पौर्णमास्यामन्वा-
रम्भणीयेति सिद्धम् । कठसूत्रे पौर्णमास्यामादधानः पूर्वामुपोष्याधायाग्न्याधेये-

१) ? भवति १. २) एतदस्याधेयं वर्णविभागात् भवति . यावद्वर्णविभागोऽस्ति यावद्वेदाः प्रवर्तन्ते संन्यासं चाग्निहोत्रं च तावत्कुर्यात्कलौ युगऽइति स्मृतेः Mahād. ३) न-
क्षत्रे चेति २. but see the paddhati, where the same passage is quoted from the
Mānavam.